

BESZÁMOLÓ

a Szerzői Jogi Szakértő Testület 2002. évi működéséről

I. A Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezeti és működési rendje; a működési költségek fedezése

1. A Szerzői Jogi Szakértő Testületet (a továbbiakban: a Testület) az 1999. szeptember 1-ig hatályban volt régi szerzői jogi törvény (az 1969. évi III. törvény; a továbbiakban: a régi Szjt.) hozta létre. Feladatait, szervezeti és működési rendjét az említett napon hatályba lépett új szerzői jogi törvény (az 1999. évi LXXVI. törvény; a továbbiakban: az Szjt.) részben újrászabályozta (ld. a 101.-105. §-okat).

2. Az Szjt 101. §-ának (1) bekezdése szerint a Testület a Magyar Szabadalmi Hivatal mellett működik. A testület tagjait az igazságügy-miniszter a nemzeti kulturális örökség miniszterével egyetértésben ötéves időtartamra nevezi ki. A legfeljebb kétszáz fős Testületnek, illetve a Testület tizenöt tagú elnökségének és elnökének a kinevezésére vonatkozóan a Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. sz. rendelet (a továbbiakban: a Korm. r.) 2. és 3. §-a tartalmaz további rendelkezéseket.

3. E rendelkezésekkel összhangban, Dr. Dávid Ibolya igazságügy-miniszter asszony 2000. május 11-én kinevezte a Testület 192 tagját, ezen belül annak tizenöt tagú elnökségét és – alulírott id. Dr. Ficsor Mihály személyében – annak elnökét.

4. Indokolt emlékeztetnünk a következőkre is:

Az elnökség 2000. június 13-án tartotta alakuló ülését. Ezen az ülésen az elnökség (i) tiszteletbeli elnöki címet adományozott Dr. Bogsch Attilának, a Testület korábbi elnökének; (ii) a Testület elnöke a Korm. r. 4. §-a alapján felkérte Dr. Pálos Györgyöt, az elnökség tagját, az elnökhelyettesi feladatok ellátására; (iii) a Magyar Szabadalmi Hivatal (a továbbiakban: az MSzH) jelen levő elnöke pedig bejelentette, hogy a Testület titkári teendőinek ellátásával, a Testület elnökével egyetértésben, Dr. Cserba Veronikát, illetve Dr. Munkácsi Pétert (mindketten az MSzH munkatársai) bízta meg. Még 2000 folyamán, később – ugyanilyen rendben – Dr. Kiss Zoltánt, az MSzH szerzői jogi és jogharmonizációs osztályának vezetőjét bízta meg az MSzH elnöke a Testület titkári teendőinek ellátásával, míg Dr. Cserba Veronika és Dr. Munkácsi Péter a Testület titkár-helyetteseiként dolgoztak tovább.

Az elnökség a 2000. augusztus 29-i ülésén megállapította a Testület Ügyrendjét, amelyet az MSzH jelen levő elnöke a Korm. r. 5. §-ának (1) bekezdése szerint jóváhagyott. Ugyanezen az ülésen elfogadta az elnökség az Szjt. 103. §-a alapján a Testületen belül működő (és az Szjt. 102. §-ában említett ügyekben eljáró) Egyeztető Testület eljárási szabályzatát is. (Az eljárási szabályzatot Dr. Dávid Ibolya igazságügy-miniszter asszony, az Szjt 105. §-ában írt vélemények beszerzése után, 2001. január 17-én, hagyta jóvá.)

5. A Testület működési költségeit, ide érte a Testület titkáranak a Testület működésével kapcsolatban a Korm. r. 4. § (4) bekezdése megbízási díját a Magyar Szabadalmi Hivatal fedezi. Miután a Testület elnöke lemondott arról a tiszteletdíjról, amely a Korm. r. rendelet alapján járna neki, a szakvéleményekért járó és a Korm. rendelet 7. §-a szerint megállapított

tiszteletdíjak, az Ügyrendben meghatározott arányban és módon, teljes egészében kiosztásra kerültek az eljáró tanácsok tagjai között.

II. Elnökségi ülések

6. 2002 folyamán a Testület a fentiekben említett rendelkezéseknek megfelelően és személyi összetételben működött. Az elnökség, amelynek ülését a Korm. r. és az Ügyrend szerint évenként legalább egy alkalommal kell összehívni, három alkalommal tartott ülést (január 23-án, március 28-án és október 1-én). A három elnökségi ülés jegyzőkönyvét a Beszámoló 1. sz. *melléklete* tartalmazza.

III. Megkeresések, illetve megbízások és az azok alapján adott szakértői vélemények

7. Az Szjt. 101. §-ának (1) és (3) bekezdése, illetve a Korm. r. 1. §-a alapján, a Testület szerzői jogi jogvitás ügyekben felmerülő szakkérdésekben a bíróságok és más hatóságok megkeresésére, illetve a felhasználói jog gyakorlásával kapcsolatos kérdésekben peren kívüli megbízás alapján jár el.

8. 2002-ben a beérkezett ügyek száma 41 volt. Miután 2001-ben 39 ügy érkezett a Testülethez, az ügyforgalom szintje meglehetősen stabilnak látszik.

9. A tárgyalta ügyek megkeresők, illetve megbízók szerinti alakulását elemezve elmondható, hogy – a tavalyi helyzethez képest – csökkent a peres ügyekben lefolytatott szakértői eljárások száma, ugyanakkor az egyéb állami szervezetek és a szakmai megkeresések aránya növekedett, s ez utóbbi megkeresések többször általános, elvi jelentőségű kérdéseket érintettek.

10. A peres és peren kívüli ügyek arányának az utóbbiak javára való elmozdulására magyarázat lehet az a tapasztalatunk, hogy a jogvitás ügyekben, a felek néha a Testület vélemény birtokában kívánnak megegyezni, vagy az egyik fél a Testület véleményére hivatkozva kívánja meggyőzni az ellenérdekű felet, így elkerülendő a bírósági eljárást.

<i>Megkeresők, megbízók:</i>	<i>Ügyek száma:</i>
Bíróságok:	11
Rendőrhatóságok:	8
Egyéb állami szervek:	7
Szakmai szervezetek:	6
Magánszemélyek:	9
Megkeresések és megbízások összesen:	41

11. A megkeresések és megbízások szakterületek szerinti megoszlása a 2001. évi adatokhoz képest gyökeresen megváltozott. Míg 2001-ben a beérkezett megkeresések közül építészeti és zenei művekre vonatkozott a legtöbb, 2002-ben a könyvkiadást érintő megkeresések száma

volt a legnagyobb. A többi szakterülethez tartozó ügyek a szerzői és kapcsolódó jogok igen széles spektrumát fogják át.

<i>Szakterület:</i>	<i>Ügyek száma:</i>
Könyvkiadás:	8
Tanulmány:	4
Szoftver:	4
Grafika:	3
Zeneművek:	3
Filmművészet:	3
Műszaki tervek:	3
Képzőművészet:	2
Iparművészet:	2
Térképművek:	2
Egyéb:	7
Összesen:	41

12. A megkeresések és megbízások teljes listáját a 2. számú melléklet tartalmazza.

13. A fontosabb szakértői véleményeknek az MSZH hivatalos közlönyében való közlése 2001. februárjában megkezdődött és azóta rendszeresen folyik. A 2002-ben befejezett ügyek közül a következőket indokolt kiemelni (miután ezek általánosabb jellegű kérdéseket érintettek):

- (1) a Magyar Tudományos Akadémia peren kívüli megkeresése a kutatási-fejlesztési szerződés alapján keletkező alkotások szerzői jogi státusza és a felhasználásukra irányadó szabályok kérdésében (SzJSzT 06/02);
- (2) dr. Süle Péter ügyvédi irodájának a peren kívüli megkeresése a Seuso-kincsekről készült és az egyik kereskedelmi televízió által felhasznált videofelvétel szerzői jogi védelmének a kérdésében (SzJSzT 08/02);
- (3) a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának peren kívüli megkeresése a fordítási jog keretéről és gyakorlásának módjáról (SzJSzT 10/02);
- (4) az Igazságügyi Minisztérium peren kívüli megkeresése az Európai Unió jogi aktusai magyar nyelvű fordításával kapcsolatos szerzői jogi kérdésekről (SzJSzT 19/02);
- (5) a Belügyminisztérium Építésügyi Hivatala peren kívüli megkeresése az építészeti engedélyezés céljára benyújtott tervdokumentáció felhasználása tekintetében fennálló szerzői jogi kivételek köréről (SzJSzT 27/02);
- (6) a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság megkeresése a Cs. Uhrin Tibor felperesnek Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata alperes ellen indult perében (amelyben arról kellett

véleményt adni, hogy a város címerének a szerző által megformált és a főtéren elhelyezett nagyalakú mozaik-változata szerzői műnek minősül-e és, ha igen, milyen díjigénye lehet a szerzőnek)

(SzJSzT 34/02);

- (7) a Honvédelmi Minisztérium megkeresése a Honvéd Kórház átalakításával felmerülő szerzői jogi kérdésekről (SzJSzT 35/02);
- (8) a Polgári Légiközlekedési Társaság peren kívüli megkeresése a valamely polgári légi jármű üzemelési engedélyének kiadásához szükséges „Üzembentartási kézikönyv” szerzői jogi státuszáról (SzJSzT 36/02).

A fent említett szakértői véleményeket a 3. számú mellékletben reprodukáltuk.

IV. A Szakértő Testület közreműködése a szerzői jogi kultúra előmozdításában

14. A Testület elnöksége 2001. január 9.-i üléséről született jegyzőkönyv a következőket tartalmazza arról, hogy az elnökség milyen gondokra tekintettel találta szükségesnek a Magyar Szerzői Jogi Fórum Egyesület létrehozását és az ehhez szükséges anyagi támogatást: „A új Testület kinevezése óta több olyan tapasztalat merült fel, amely mindennek a szükségére utal. Nevezetesen: (i) a Testület tagjai nem ismerik eléggé egymást és a Testület munkáját; (ii) a Testület tagjainak a szerzői jogról, különösen pedig annak újabb hazai, európai és nemzetközi fejleményeiről való tájékozottsága erősen egyenetlen; (iii) hiányzik egyrészt a Testület, másrészt pedig a szerzői joggal foglalkozó vagy abban érdekelt – de a Testület tagjai között nem szereplő – jogászok és más szakemberek között egy olyan érintkezési felület, amely szükséges lenne egymás kölcsönös tájékoztatására; (iv) vannak ugyan Magyarországon jelentős szerzői jogi műhelyek, ezek azonban jobbra valamely meghatározott jogtulajdonosi vagy felhasználói érdekek képviseléséhez és érvényesítéséhez kapcsolódnak; nagy szükség lenne tehát egy semleges, de a szerzői joggal mégis intenzíven foglalkozó, szakmai-társadalmi fórumra.”

15. Ugyan a Magyar Szerzői Jogi Egyesület megalakulásával létrejött egy ilyen semleges szakmai szervezet, a Testület azonban továbbra is szükségesnek érezte és érzi, hogy a szerzői jogi kultúra előmozdításában maga is közreműködjék. Ennek a jegyében történt az, hogy a Testület az MSZH-val és a Magyar Szerzői Jogi Fórum Egyesülettel együttesen egy ankét-sorozat megszervezése mellett döntött még 2001.-ben, amelynek keretében évenként egyszer a legjelentősebb nemzetközi és európai szakemberek adnak elő a szerzői jog területén érdekelt magyar szakembereknek. A sorozat első eseményeként még 2001. november 15.-én szerveztük meg azt az ankétot, amelyen Dr. Jörg Reinbothe – az Európai Bizottság első számú szerzői jogi szakértője és diplomatája és a Bizottság szerzői jogi és szomszédos-jogi részlegeinek a vezetője – tartott előadást „A szerzői jog perspektívái Európában” címmel. A rendezvény mind a résztvevők számát, mid pedig az érdeklődés szintjét tekintve rendkívül sikeres volt, és Reinbothe úrra is mély és pozitív benyomást tett. Előadását később írásban is rendelkezésünkre bocsátotta. Annak magyar fordítását az Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle (az MSZH hivatalos lapjának a szakmai melléklete) 2002. február számában közölte.

16. A sorozat folytatásaként 2002. december 3.-án tartottuk meg – ismét a Magyar Szabadalmi Hivatallal és a Magyar Szerzői Jogi Fórummal karöltve - "A szerzői jog az

Internet korában - Victor Hugo szemével" című rendezvényünket, amelyen, dr. Bendzsel Miklós, az MSzH elnöke megnyitó előadása és Dominique de Combles de Nayves úr, Franciaország magyarországi nagykövete üdvözlő szavai után, a két vendégelőadó Pierre Sirinelli, a Paris-1 (Panthéon-Sorbonne) egyetem professzora, a Jean Monnet egyetem tiszteletbeli dékánja és az ALAI francia csoportjának elnöke, valamint Geoffrey Yu, a Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) szerzői jogi ügyekért felelős főigazgató-helyettese volt. Az előadók átfogó képet nyújtottak a szerzői jog aktuális nemzetközi, európai és magyar fejleményeiről, érintve a WIPO „Internet szerződéseit”, az Európai Közösség 2001/29/EK számú ún. „Infosoc” irányelvét, és a nemzetközi szerzői jogi normák fennálló rendszerének alapját jelentő Berni Unió Egyezményt. (A szeminárium zárásaként került sor a neves magyar jogtudós, Apáthy István szellemi örökségének ápolása jegyében a Magyar Szerzői Jogi Fórum és a Magyar Szabadalmi Hivatal által közösen, első alkalommal kiírt Apáthy-pályázat díjainak ünnepélyes kiosztására.)

Budapest, 2003. március 27.

id. Dr. Ficsor Mihály
a Testület elnöke

Mellékletek: 1) Az 2002.-ben tartott elnökségi ülések jegyzőkönyvei
2) A megkeresések és megbízások listája
3) A beszámoló 13. pontjában említett, általánosabb kérdésekben adott szakvélemények